

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ОПТОВОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ КОМПАНІЇ

*Новицька Ю.Є.**, Посилкіна О.В.**

*завідувач кафедри управління та економіки підприємства, професор, д.ф.н.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

**асистент кафедри управління та економіки фармації

Донецький Національний медичний університет, м. Донецьк

Як свідчить світова практика, ринкові умови господарювання зумовлюють зміну форм і методів управління діяльністю підприємства, вимагають нових підходів до визначення її ефективності. Однією із складових загальної ефективності оптових фармацевтичних компаній (ОФК) є ефективне управління запасами готової продукції, яке передбачає визначення і дотримання організаційних заходів, забезпечення внутрішніх користувачів якісною обліковою інформацією про наявність і рух запасів, а також систематичне здійснення аналізу формування та ефективності використання. Необхідність утворення запасів фармацевтичної продукції викликана такими чинниками: безперервність процесів обігу; сезонність фармацевтичного виробництва та споживання тощо.

Запаси лікарських засобів (ЛЗ) дозволяють ефективно організувати торгівельно-технологічний процес ОФК, здійснювати певну цінову та асортиментну політику. При цьому ефективність використання запасів ОФК впливає на стан та динаміку активів компанії, їх оборотність і рентабельність, а структура джерел та умови фінансування запасів – на рівень фінансової стійкості компанії та фінансові результати від її основної діяльності.

Накопичення значних запасів свідчить про спад ринкової активності діяльності ОФК, і зниження конкурентоспроможності і лояльності споживачів до її продукції. Це, як правило, призводить до уповільнення його обіговості та збільшення суми витрат на зберігання запасів, внаслідок чого погіршується

фінансовий стан компанії. У той же час недостатня кількість запасів ЛЗ також негативно позначається на фінансовому стані ОФК, оскільки зростають ціни за терміновість постачань та зменшується сума прибутку від основної діяльності. Тобто кожна ОФК повинна прагнути до своєчасного забезпечення в повному обсязі всіма необхідними видами фармацевтичної продукції і, в той же час слідкувати, щоб ці ЛЗ не залежувалися на її складах і не порушувалися терміни їх придатності.

Управління запасами фармацевтичної продукції являє собою комплекс заходів, спрямованих на формування та підтримання їх оптимального обсягу. Особливості функціонування ОФК в сучасних економічних умовах та значущість запасів ЛЗ, як базової складової функціонування ОФК, при формуванні ринкової стратегії, і зумовлюють актуальність дослідження проблеми ефективності управління запасами. Якісному вирішенню цих питань сприяє використання облікової інформації про запаси ЛЗ для проведення аналізу наявності та руху запасів.

Як свідчать проведені наукові дослідження, процес управління запасами ЛЗ включає декілька послідовних етапів, найважливішими з яких є нормування та планування обсягу запасів. Завданням цього етапу є визначення такої величини запасів та їх розміщення, які б забезпечували в плановому періоді безперервне задоволення попиту споживачів з найменшими логістичними витратами на їх постачання та зберігання.

Наступний етап процесу управління запасами ЛЗ – етап планування закупівлі товарів до ОФК, який передбачає: аналіз надходжень ЛЗ у передплановому періоді; визначення планового обсягу та структури надходжень ЛЗ; визначення планового обсягу та джерел закупівлі необхідних ЛЗ; забезпечення ритмічності надходжень ЛЗ тощо. Ефективність управління запасами фармацевтичної продукції залежить, в першу чергу, від вирішення проблеми об'єктивного і оперативного інформаційного забезпечення керівництва ОФК. Актуальними напрямками удосконалення системи

інформаційного забезпечення ОФК на сучасному етапі є:

– запровадження автоматизованої форми ведення бухгалтерського обліку, яка забезпечує ефективність інформаційних технологій та підвищує якість первинного документування руху запасів, рівень організації обліку запасів у місцях зберігання та аналітичного бухгалтерського обліку запасів ЛЗ. Комп'ютеризація обліку запасів дозволяє зменшувати трудомісткість виконання окремих операцій, звільнювати бухгалтерів від зайвої розрахункової роботи тощо. Зважаючи на безперечні переваги автоматизованого ведення обліку запасів, порівняно з безкомп'ютерним, не слід забувати про негативні сторони автоматизації й підвищення вимог до кваліфікації облікових працівників, значні витрати на впровадження комп'ютерних облікових систем, необхідність удосконалення організаційної структури управління ОФК, підбору нових кваліфікованих кадрів та навчання персоналу, що в свою чергу, призводить до додаткових витрат та може обумовити погіршення деяких фінансових показників діяльності ОФК.

– підвищення професійного рівня персоналу бухгалтерії ОФК з метою поступового впровадження управлінського обліку. Управлінський облік охоплює всі види інформації для внутрішнього використання на всіх рівнях управління, тому основна його мета полягає у створенні корисної інформації для надання допомоги керівництву в плануванні, контролі, прийнятті рішень (оцінка альтернатив), і значно розширює інформаційну базу для прийняття рішень.

– забезпечення ефективної організації управлінського обліку, яка передбачає три етапи: методологічний – визначення мети, об'єкту та методів обліку; технологічний – створення моніторингу поточної діяльності та системи облікових даних на мікро – та макрорівнях; організаційний – визначення функцій та обов'язків персоналу бухгалтерії.

– дослідження сучасних методик аналізу запасів ЛЗ для якісної реалізації стратегічного управління ними. Аналіз існуючих методик дозволяє надати

перевагу ABC – аналізу. Він дозволить забезпечити безперервний та ритмічний розподіл фармацевтичної продукції, мінімізацією витрат з формування та зберігання запасів ЛЗ, недопущення втрат товарних та фінансових ресурсів, за рахунок ефективної збутової політики недоходних та залежалих ЛЗ тощо.

Таким чином, вирішення всіх проблем інформаційного забезпечення управління запасами ЛЗ в ОФК на практиці сприяє ефективному управлінню ними; забезпечує належне інформаційне середовище для використання сучасних методик аналізу і спрямоване на підвищення конкурентоспроможності і результатів діяльності оптової ланки фармацевтичної галузі.

РОЛЬ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

*Носенко О. В., Чухно І. А. **

*доцент кафедри менеджменту і адміністрування, к.держ.упр.
спеціальність «Менеджмент організацій і адміністрування», 6 курс
Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Світова фінансово-економічна криза набула глобального розмаху і повною мірою торкнулась економіки України, що істотно вплинуло і на вітчизняні підприємства. Найбільш вагомими причинами, що призвели до загострення кризових явищ в економіці України на сучасному етапі стали економічна і соціально-політична нестабільність, недосконалість ринку товарів і послуг та все більше відкриття вітчизняного ринку для зарубіжних товаровиробників. Проблема дослідження можливостей виживання в умовах глобальної економічної кризи є на сьогодні однією із найбільш актуальних для всіх господарюючих суб'єктів.

Криза на підприємстві – це загострення суперечностей у соціально-економічній системі підприємства, що загрожує його життєстійкості в